Tercüman'ın İLAVESİ'dir

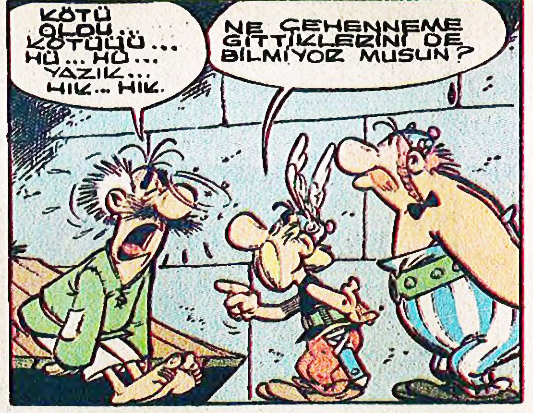
17 Eylül Pazar ALBÜM 12/B

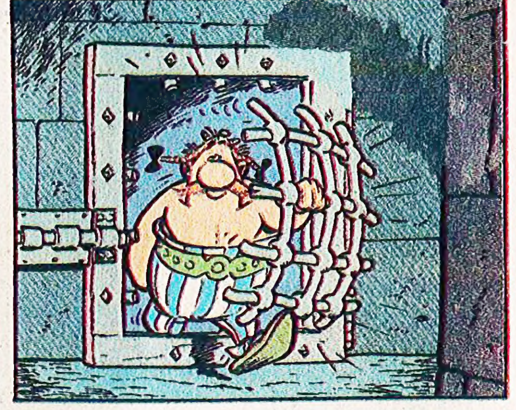

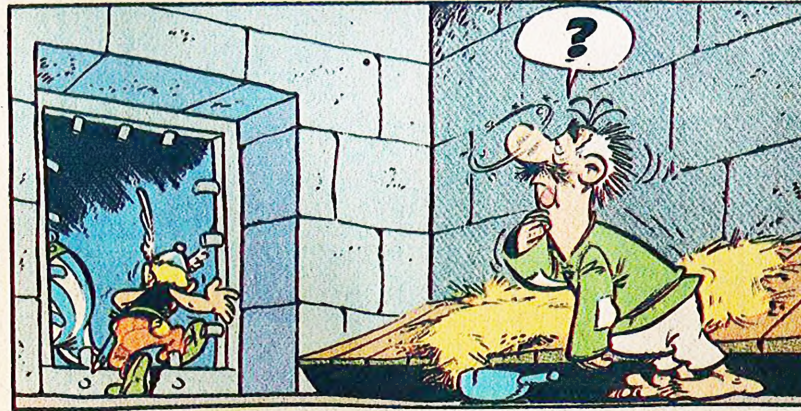

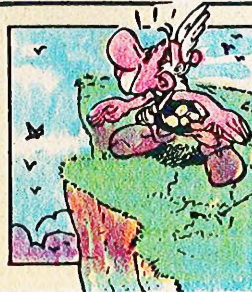

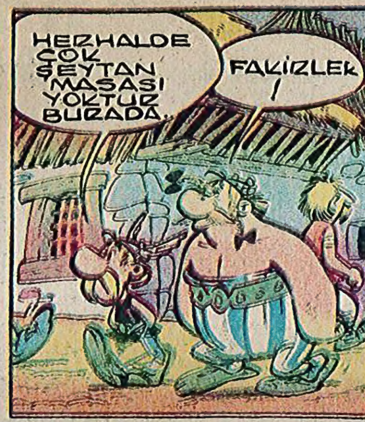

DAĞ HASTALIĞI NEDİR?

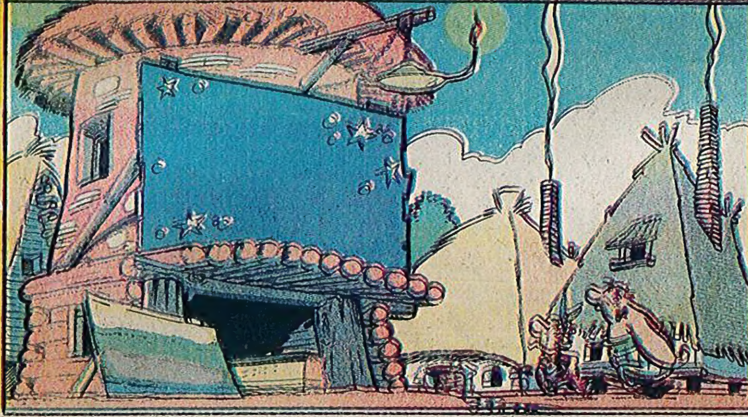
Dağların tepelerine, deniz seviyesinden 3000-4000 metre yükseklere çıkıldığı zaman birçok insan hastalanır. Soluk almak zorlaşır, baş ağrısı, baş dönmesi, mide bulantısı görülür. Hatta ölümle bile sonuçlanabilen bu duruma sebep, hava basıncıdır. Yükseklerde hava basıncı ile birlikte kandaki oksijen azalır. Aynı durum uçakla yolculuk yaparken de ortaya çıkabilir.

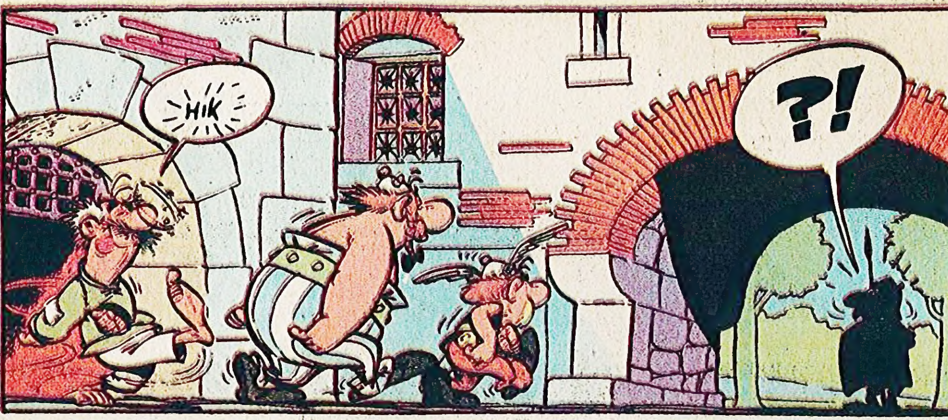

de nisan, haziran aylarında öttüğü duyulur. Sadece erkek bülbüller dişilerine kur yapmak için öterler ve geceleri olduğu gibi gündüzleri de öterler. Fakat diğer kuşların ötüşleriyle karıştığı için farkedilmez. Erkek bülbül dişisi kuluçkaya yatana kadar ötmesini sürdürür. Fakat eşi yumurtaların üzerinde yatarken düşmanlarının dikkatini çekmemek için sessiz durur. Yuvada muhafız olarak kalan erkek bülbül, eşine herşeyin yolunda gittiğini veya tehlike olduğunu, kısa ötüşlerle haber verir.

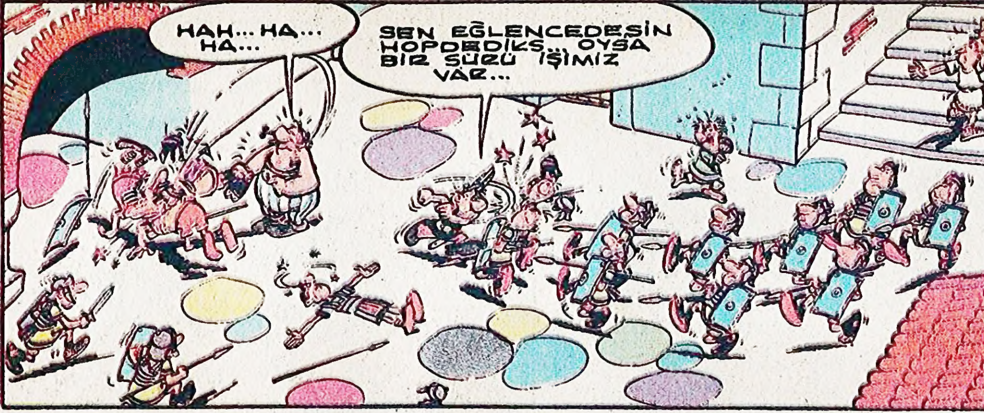

TÜKÜREN HAYVAN VAR MIDIR?

Lama, Güney Amerika'da yaşayan deve familyasının en büyük üyesidir. Lama bir kerede 45 kilo yük taşıyabilmesi yüzünden, en kullanışlı yük

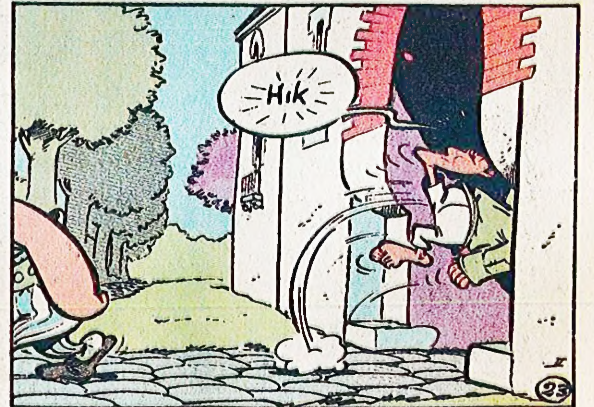

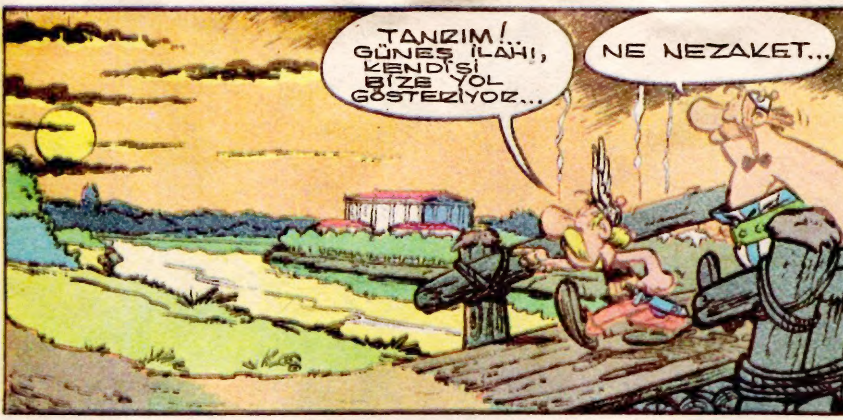

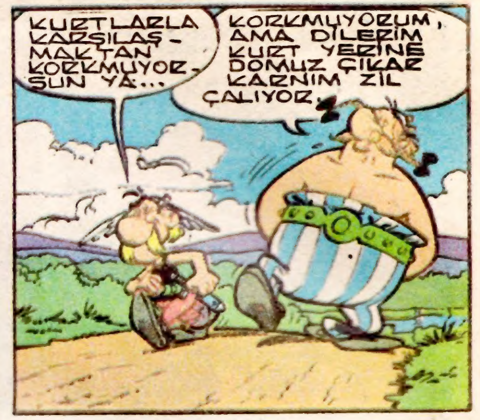
ÖLDÜRÜLEN İLK OSMANLI PADİŞAHI KİMDİR?

Osmanlı tarihinde öldürülen ilk padişah Genç Osman'dır. Osmanlı padişahlarının 16.'sı olan Genç Osman, 18 yaşında 5 yıl saltanat sürdükten sonra 10 Mayıs 1622'de Yeniçeriler tarafından öldürülmüştür. Onun ölümüne herkes ağlamış, bu cinayeti işleyenlere lânet etmiştir. O kadar ki, olaya çok üzülen halktan birisi dayanamayarak silâhını çekmiş ve Genç Osman'ı öldüren Yeniçeri subaylarından birkaçını öldürmüştür.

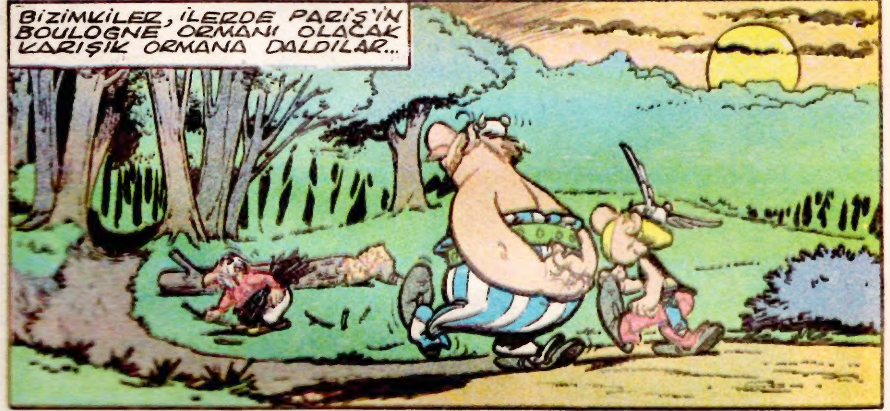
BÜLBÜLLER GECE ÖTER Mİ?

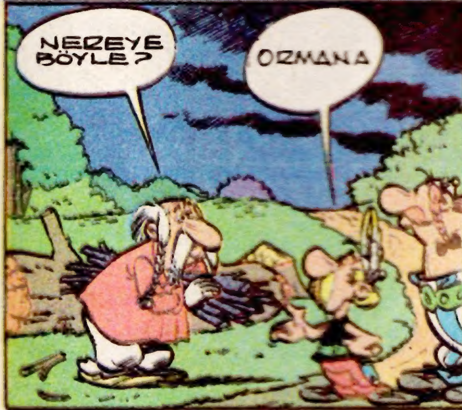
Bülbüller kadar şiirlere konu olan başka bir kuş daha yoktur. Şairlere göre bülbüller yılın bütün mevsimlerinde ve sadece geceleri öter. Oysa bu doğru değildir. Bülbül göç eden bir kuştur ve mesela Kuzey Yarıkür

hayvanıdır. Lama çok inatçı bir hayvandır. Yükü fazla geldiğinde ve çok çalıştığını düşündüğünde, yere uzanıp ön ayaklarını altına kıvırır ve çalışmayı reddeder. Kızdığında veya bir saldırıya uğradığında düşmanın yüzüne tükürür. Tükürüğü çok kötü kokar.

LÜLETAŞI NİKOTİNİ EMER Mİ?

Kirli beyaz renkte, ıslanınca kolaylıkla işlenen gözenekli bir taş olan lületaşı, daha çok ağızlık yapımında kullanılır. Çünkü emme özelliği sayesinde nikotini bir filtre gibi emen bu taş, toprak altında geniş damarlar içine serpilmiş çakıl kümeleri halinde bulunur. Çıkarıldıktan sonra ise, zamanla okside olarak sararır ve kehribar rengini alır. Memleketimizde en çok Eskişehir'de çıkan lületaşı, dünyada Madrid yakınlarında, Kırım'da ve Fransa'da da bol miktarda bulunur.

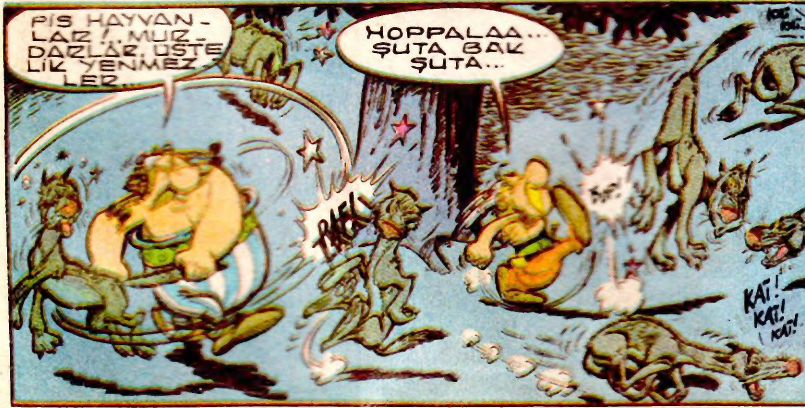

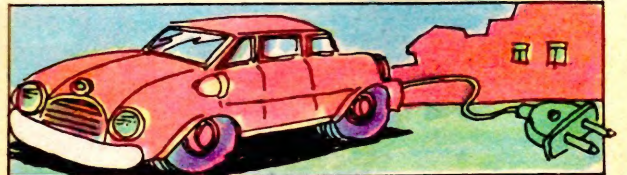

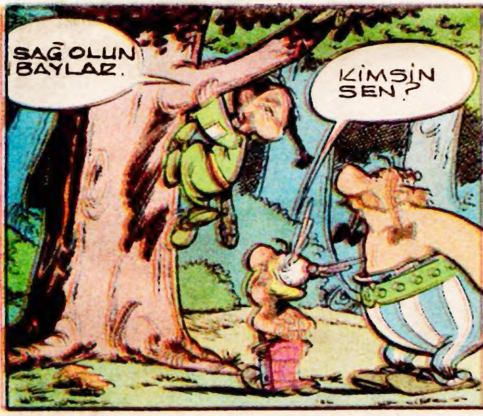

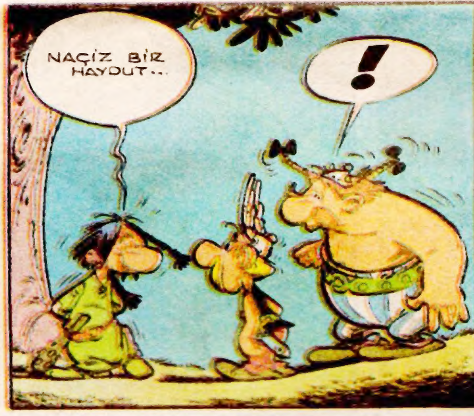

ELEKTRİKLİ OTOMOBİL NASIL ÇALIŞIR?

Bir elektrikli otomobilin güç kaynağı, bir veya daha fazla motor ve onlara güç sağlayan pillerden ibarettir. Motor, doğrudan tekerlekleri döndürür. Dolayısıyla vites değiştirmeye gerek yoktur. Araba, motor tarafından sağlanan güç miktarını kontrol eden bazı araçlar gerektirir. Fakat benzinle çalışan arabalarda bulunan hiç bir mekanik parçaya ihtiyaç yoktur. Elektrikli otomobilin pilleri, birkaç günde bir geceleri servis istasyonunda veya evde tekrar doldurulabilir.

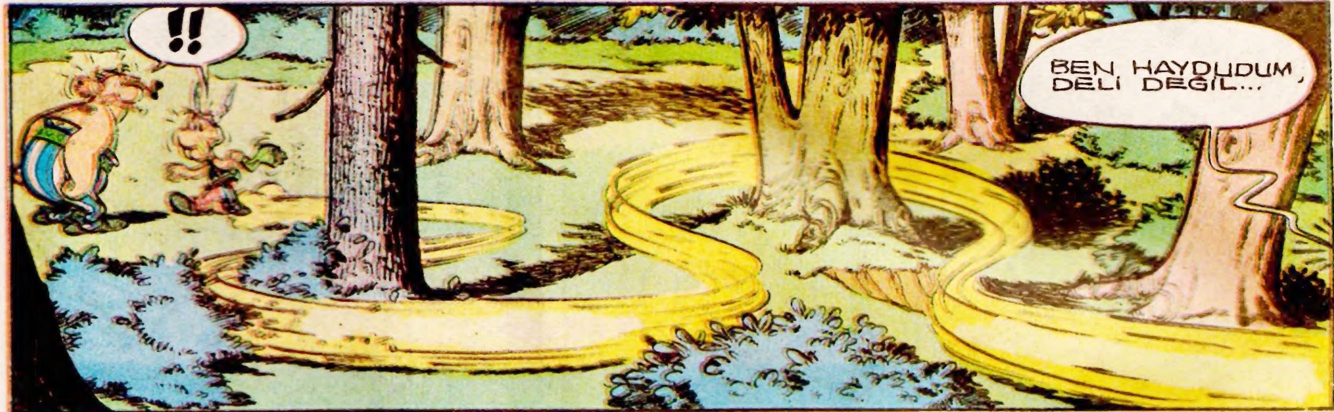

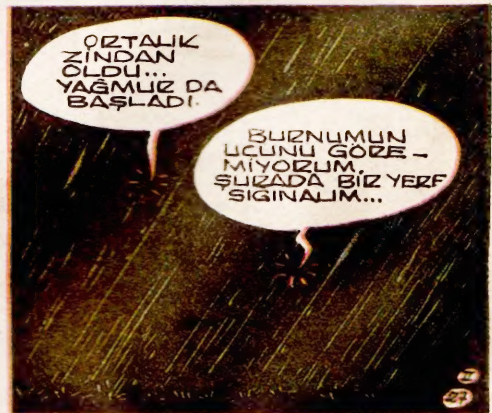

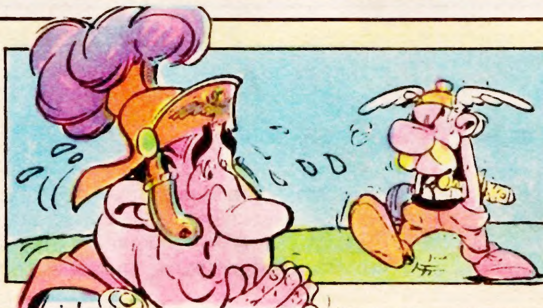

GÜNDE NE KADAR TERLERİZ?

Ter, derideki bezler tarafından üretilen çözülmüş maddelerden ve sudan ibaret bir maddedir. Hareket halinde olmayan bir insan günde yaklaşık 0.9 litre terler. Ağır işler

yapan, çok hareketli bir insan ise, günde yaklaşık 5 litre ter dökebilir.

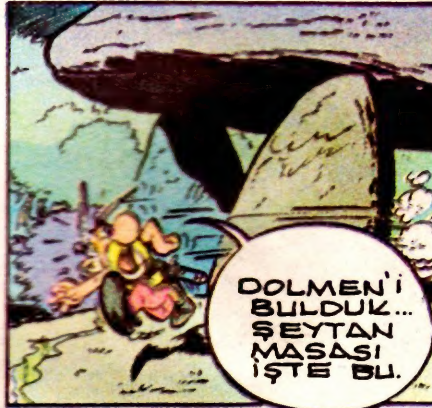
İSKORBÜT HASTALIĞI NEDİR?

Yakın zamana kadar iskorbüt, açık denizlerde günlerce yolculuk eden gemilerin

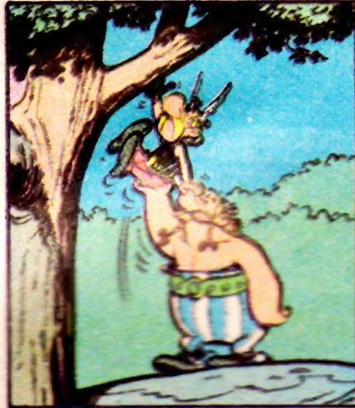

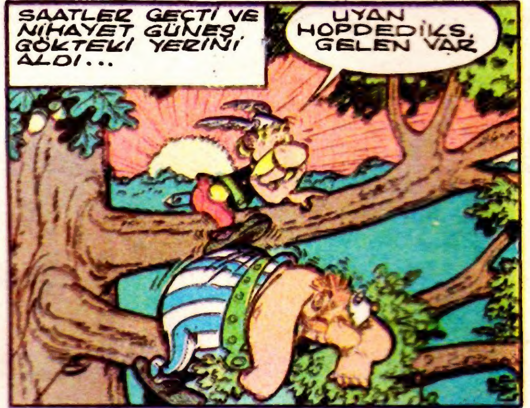

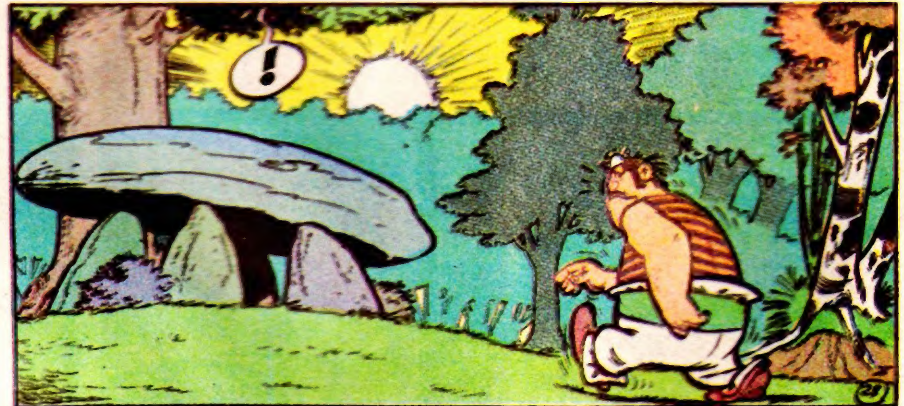

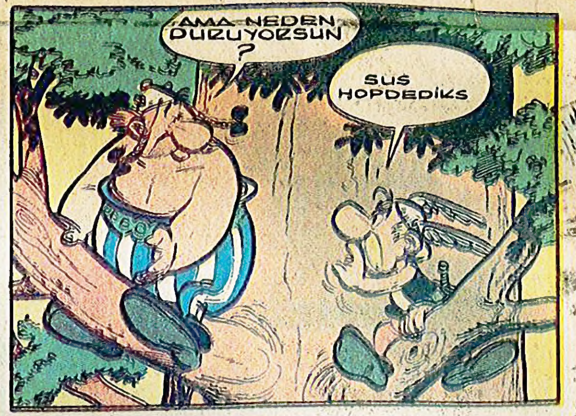
tayfaları için önemli bir hastalıktı. Taze besinden uzak, sadece konserve yiyeceklerle beslenen insan topluluklarında görülen bu hastalık, diş etlerinin kanaması, iç organ kanamaları ile ortaya çıkıyor, ölümle sonuçlanıyordu. Bugünse tehlikeli olmaktan çıkmıştır.

ESKİMOLAR'IN ASLI NEDİR?

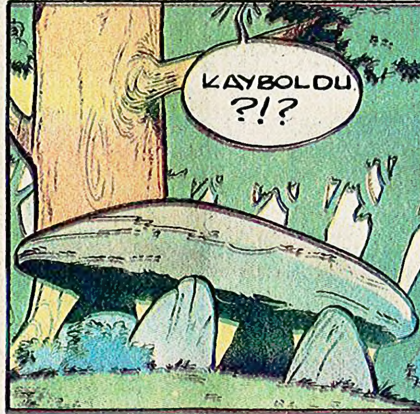
Antropologların yaptığı araştırmalara göre Eskimolar'ın ataları, eski çağlarda Asya ile Amerika kıtaşını birleştiren Bering Boğazı'nı, daha doğrusu Bering Boğazı'nın yerindeki kara parçasını aşarak şimdiki topraklarına gelen Asyalılar'dır. Kısa yassı burunları ve çekik gözleriyle Moğollar'a benzeyen Eskimolar, bugün 80-90 bin civarında nüfusları ile dört ayrı ülkenin topraklarında yaşamaktadırlar. Bu ülkeler ABD, Danimarka, Kanada ve Rusya'dır.

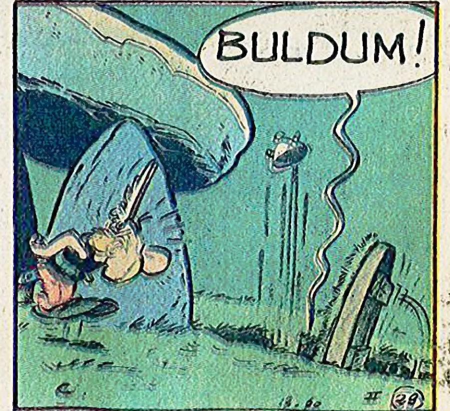

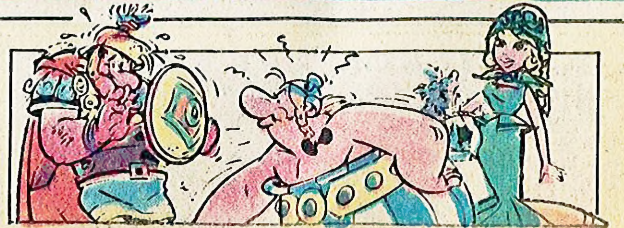

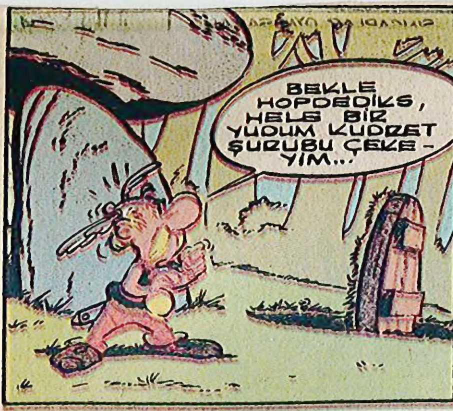

ALKOL PARANOYASININ BELİRTİLERİ NELERDİR?

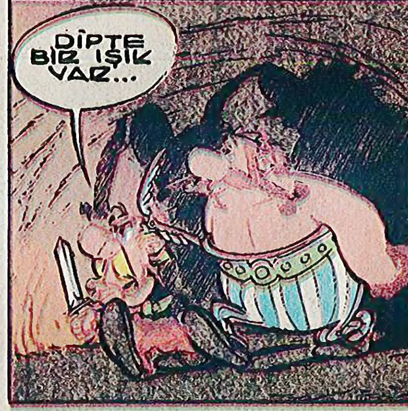
Sinir sistemine etki yaparak duyuları azaltan alkol, herkesi aynı derecede etkilemez. Bazı kimseler alkole karşı hayli dayanıklıdırlar, bazıları ise hemen etkisi altına girer, giderek hastalanır, hatta çılgınlık belirtileri gösterirler. Bunlardan birisi olan alkol paranoyası şiddetli kıskançlıkla kendini gösterir. Öfkeli ve atak olan bu tür kişiler karılarından, kızlarından şüphelenir, onların kendilerini aldattığına inanırlar.

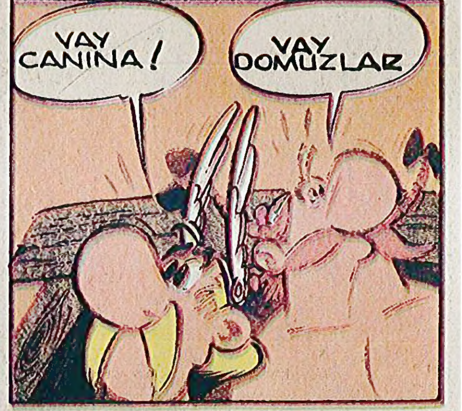

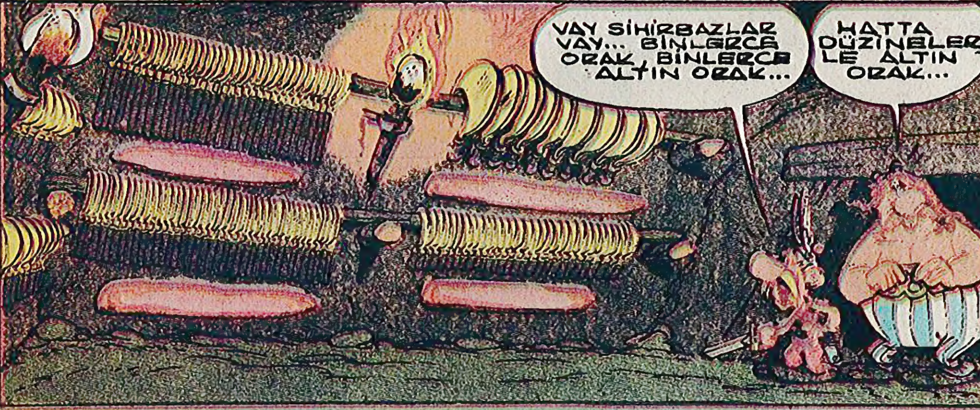

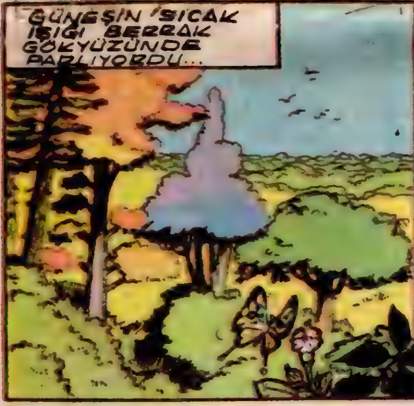
KİBRİTİ KİM BULMUŞTUR?

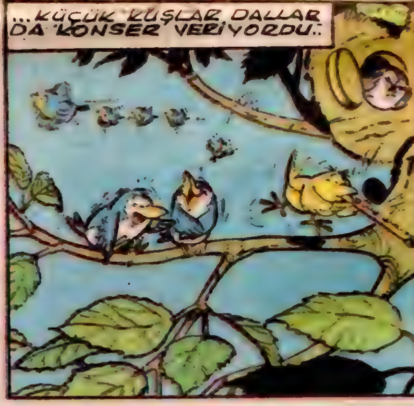
Kibrit, 1872 yılında, İngiliz eczacısı John Walker tarafından bulunmuştur. Kibritin ucu antimonsülfit ve potasyum klorat karışımından oluşuyordu. Bu karışım kibrit çöpüne arap sakızıyla yapıştırılmıştı. Ucu sert bir yüzeye sürtüldüğünde kimyevî maddeleri tutuşturacak kadar ısı üretiliyordu.

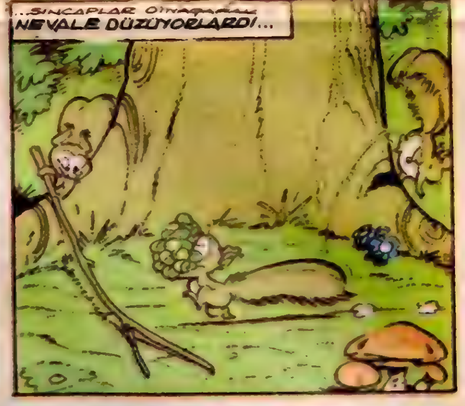

SİVİLCE NASIL OLUŞUR?

Deride bulunan yağ bezleri fazla çalıştığı zaman,

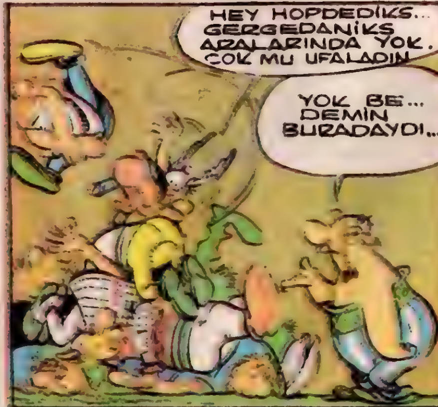

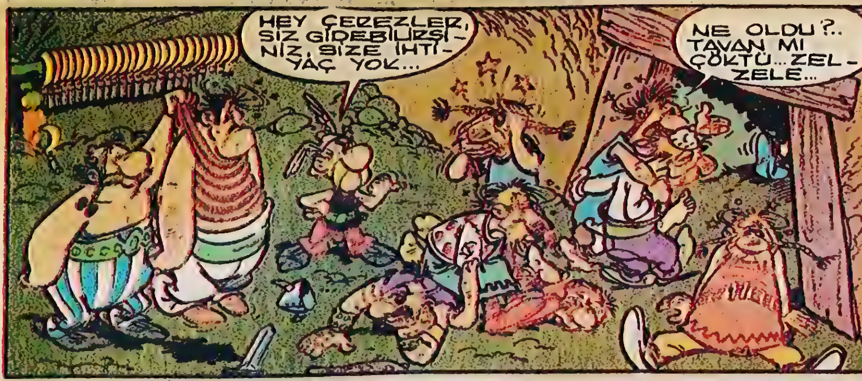

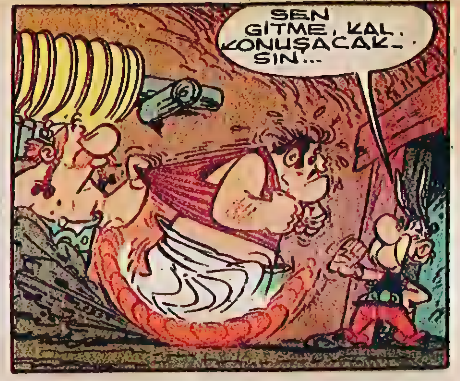
üretilen yağ gözenekleri tıkar. Bu tıkaçlar hücrelerden artık madde ve havadan kir toplar. Kir ve artık maddeler birleşerek siyah nokta oluşturabilir. İstenmeyen maddeleri uzaklaştırmak için vücut bu noktalarda iltihap oluşturarak sivilcelerin yayılmasına sebep olur.

BALİSTİK NE DEMEKTİR?

Balistik, mermi, roket, bomba ve güdümlü roketlerin hareketiyle ilgilenen mühendislik dalıdır. Balistik, üç bölüme ayrılır. Dahili, harici ve bağlantı balistiği. Polisler, balistik sayesinde mermilerin hangi silahtan çıktığını anlayabilirler. Her silah ateşlendiğinde mermide belirli izler bırakır. Bu izler, başka silahların mermide bıraktığı izlerden farklıdır. Balistik uzmanları, bu izleri araştırıp, merminin sözkonusu silahtan çıkıp çıkmadığını anlaya-

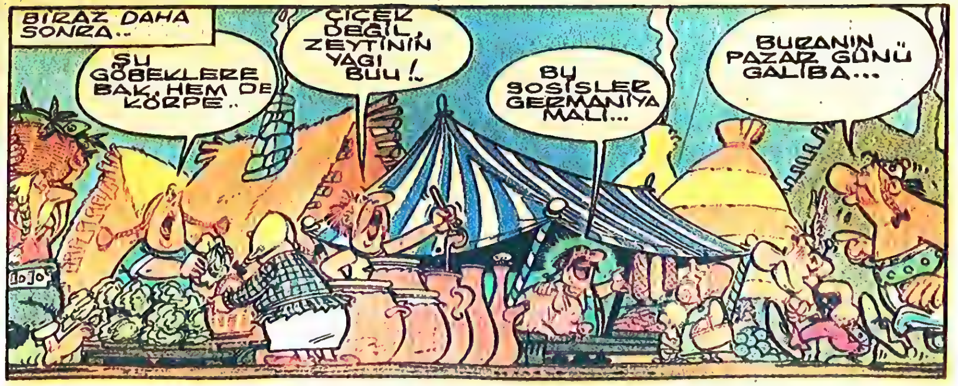

bilirler. Balistikte ayrıca, mermi silahtan ayrıldıktan sonra izlediği yolu gösteren fotoğraflar kullanılır. Merminin tabanında görülebilen yatay şok dalgaları, merminin hangi ses hızıyla hareket ettiğini belirler.

KEDİLER NE ZAMAN EVCİL OLMUŞTUR?

Araştırmalar kedilerin milyonlarca yıl önce de yaşadığını göstermektedir. Fakat kedilerin evcil olmaları 4500 veya 5000 yıllık bir geçmişe sahiptir. Avrupa, Kuzey Afrika veya Asya'da yaşayan vahşi küçük kedilerin, evcil kedilerin atası oldukları sanılıyor. Kediler evcil olduktan sonra insanların en sevdiği hayvanlardan biri olmuştur. Öyle ki Mısır'da bir kedi öldüğünde, aile üyeleri ve hizmetçiler kaşlarını kazıtırlar; yas tutarlardı. Yapılan kazılarda tıpkı kral ve firavunlar gibi mumyalanmış kedilere rastlanmaktadır. Hatta kedilere öyle önem veriyorlardı ki bir kediyi öldürmenin cezası, ölümdü.

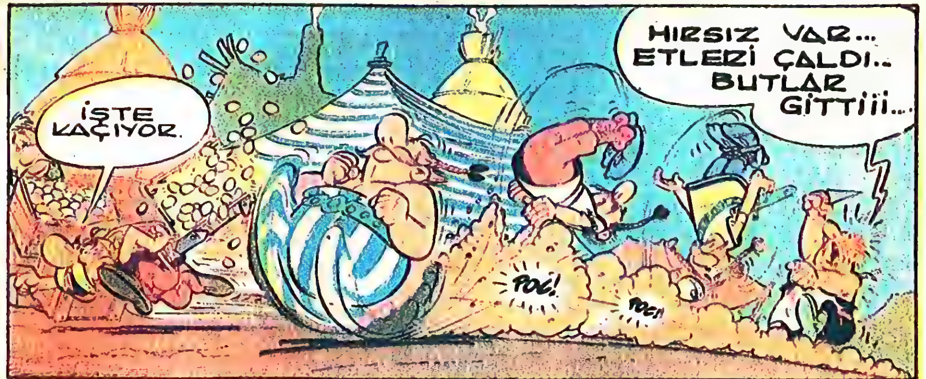

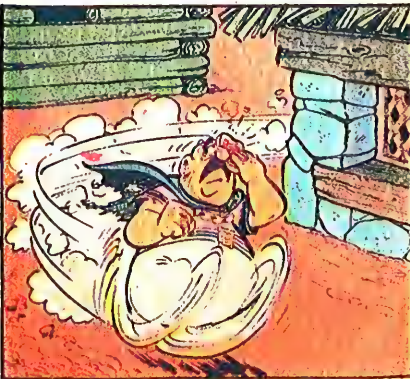

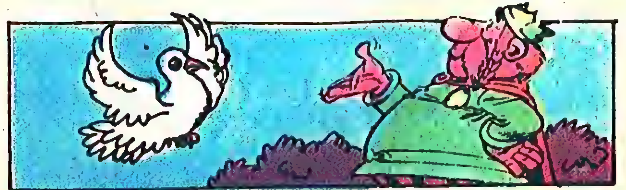

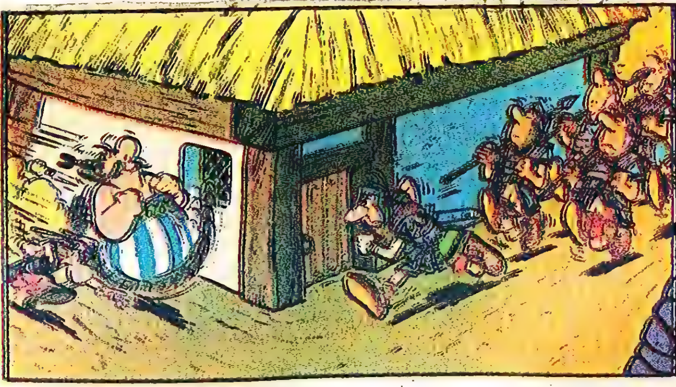

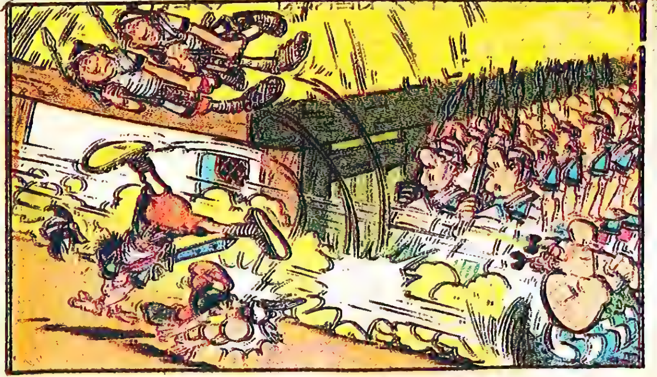
AVINI ZEVK İÇİN ÖLDÜREN KUŞ VAR MIDIR?

Saksağangillerden bir tür kuş, avladığı hayvanları ağaç dalı veya uzun diken gibi bir kazığa canlı canlı geçirir ve büyük bir zevkle avının çırpınarak ölmesini bekler. Bunları bazen yer, bazen de bırakır gider. Aynı şekilde gerek sevimliliğinden, gerek sinek ve böcekleri yediğinden dolayı insanlar tarafından sevilen iskete kuşunun

bir türü, diğer kuşların yuvalarındaki yavruların kafalarını delip beyinlerini emmektedir.

KALİGRAFİ NEDİR?

Kaligrafi, güzel yazı yazma sanatıdır. Cetvel, pergel vb. gibi çeşitli araçların yardımıyla yazmak kaligrafinin kurallarına uymaz. Kaligrafinin bir sanat kolu olarak kabul edilmesi İtalya'da Veronalli

Feliciano ile başlamış, 1463 yılında Feliciano, güzel yazı yazmanın kurallarını ortaya koymuştur.

SIVI KRİSTAL NEDİR?

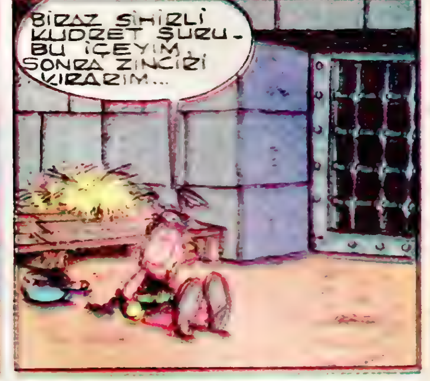
Sıvı kristal sıvı gibi akabilen, fakat belli bir sıcaklıkta katı olabilen bir maddedir. Pek çok

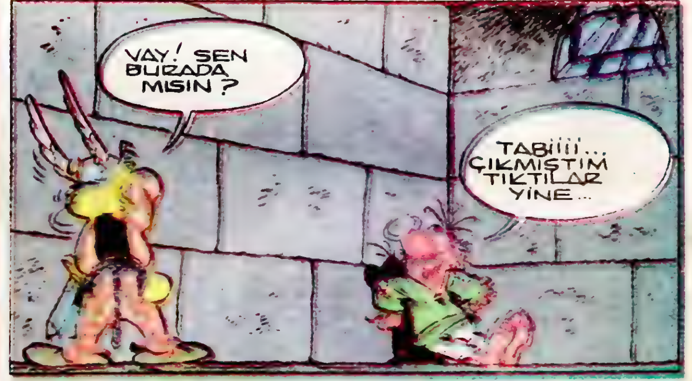

çeşidi parlak renktedir. Isıda olan bir değişiklik, renginin değişmesine sebep olur. Bu özelliği yüzünden, tıp ve endüstride oldukça yaygındır. İnsan derisine ince bir tabaka halinde sürüldüğünde, görülen renk değişikliği, kan damarlarının ve tümörlerin yerini belli eder.

BİYOLOJİK SAAT NEDİR?

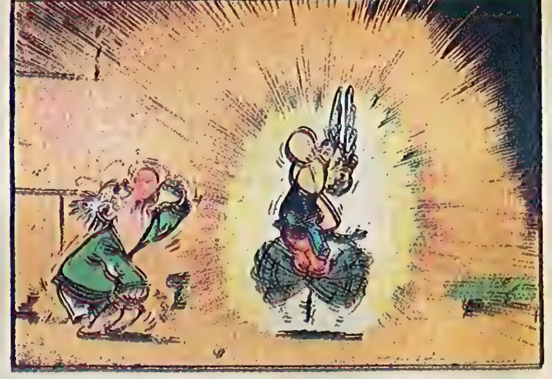
Biyolojik saat, insan, hayvan ve bitkilerde işleyen gizli zamanlama sistemine verilen addır. Hiç kimse bu saatin nerede olduğunu; nasıl çalıştığını bilemez. Bazı bilim adamları, bütün canlıların bağımsız olarak çalışan bir saate sahip olduklarına inanırlar. Bazıları ise, saatin dünyanın elektromanyetik veya çekim güçleri tarafından ayarlandığına inanırlar. Vücutlarındaki kurulu saat tara-

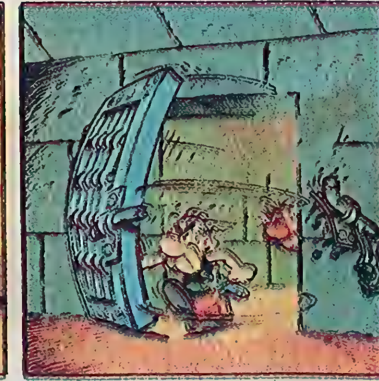

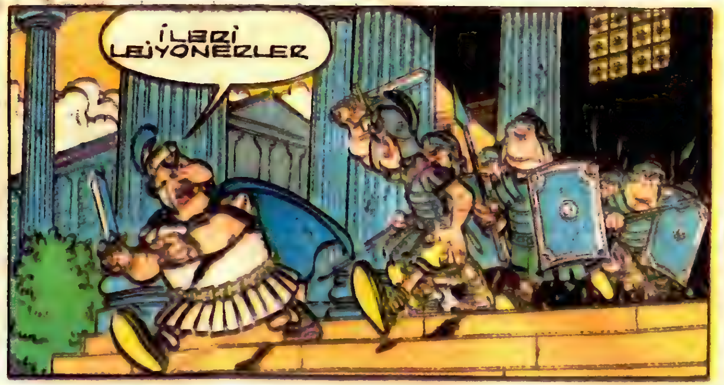

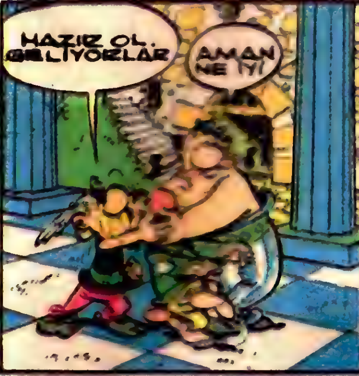
fından düzenlenen programa göre, kuşlar göçederler; balıklar yumurtalar; çiçekler açarlar. İnsanın biyolojik saati ise, uyuma, uyanma gibi hareketlerini düzenler.

UZAY ELBİSELERİNİN FONKSİYONU NEDİR?

Hiçbir canlı özel koruyucu uzay elbiseleri olmadan uzayda yaşayamaz. Bu elbiseler astronotlara sadece oksijen sağlamakla kalmaz, basıncı da ayarlar. Elbisenin altına konan sıvı serinletici bir araç, tüplerle elbiseye bağlanmıştır ve bu tüplerde dolaşan su sayesinde vücut normal ısısını korur. Astronotlar su ihtiyaçlarını başlıklarının boyun halkasına tutturulmuş bir borudan karşılarlar. Tuvalet ihtiyaçlarını ise yine elbiselerinin içindeki özel torbalara yaparak giderirler. Dış naylon ve teflon kumaşıyla kaplı alüminyumdan yapılmış elbiseler ısıya ve darbelere karşı dayanıklıdır.

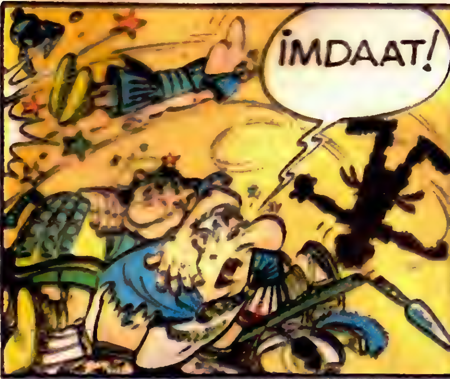

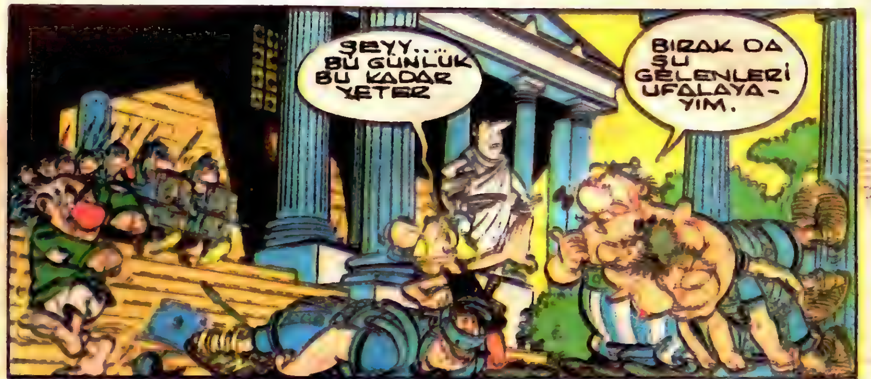

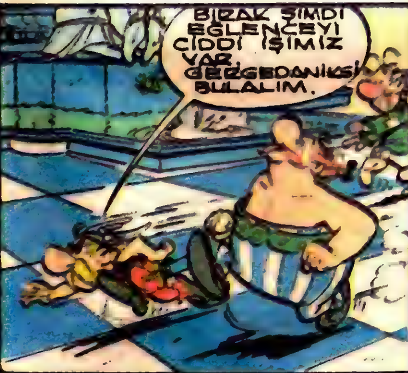

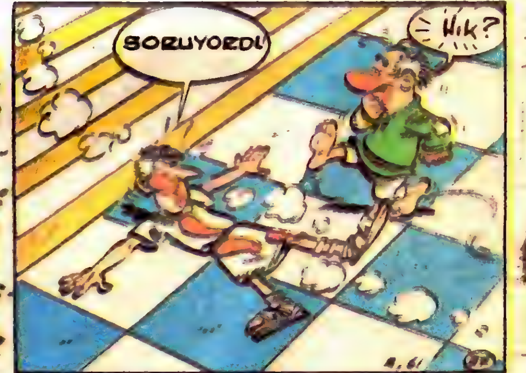

BANYAN NASIL BİR AĞAÇTIR?

Banyan (Hint İnciri) Hindistan'da yetişen, alışılmış bir ağaçtır. Tek bir ağaç küçük bir orman gibi görünür. Banyanın garip bir yetişme biçimi vardır. Kuşlar , banyan tohumlarını palmiye ve diğer ağaçların dallarının üstüne düşürürler. Bu tohumlar filizlenerek köklerini yere doğru uzatırlar. Tohumlar dallarda gelişir. Dallara destek sağlamak için kökler, toprağa değene kadar uzar. Banyan ağacında yetişen incire benzer meyve, yenmez.

Bilinen en büyük banyan ağacı Sri Lanka adasında bulundu. Ağacın 350 tane büyük; 3 bin tane [illegible] vardır.

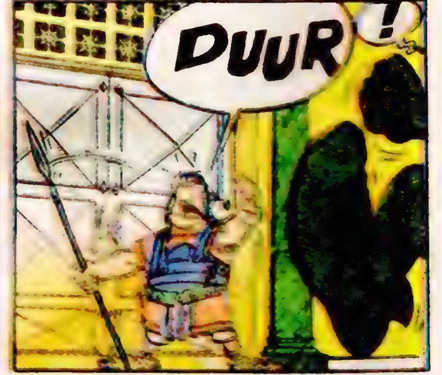

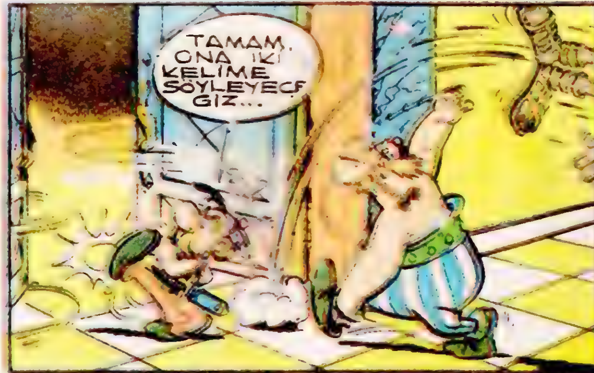

GÜLME GAZI NEDİR?

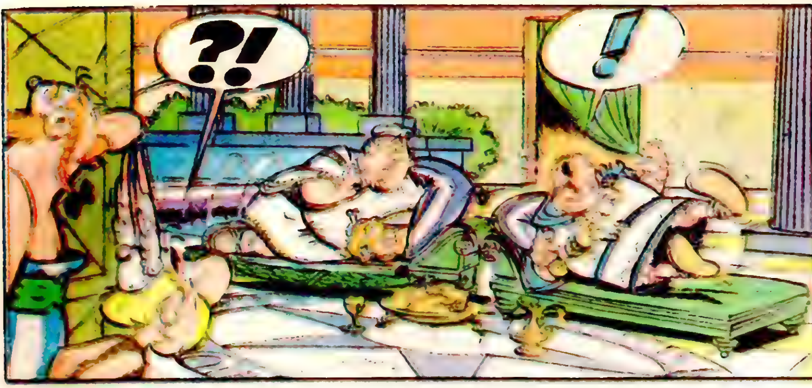
Renksiz ve hafif kokulu bir gaz olan gülme gazı, anestezide kullanılan azot peroksittir. Sinir sistemi üzerindeki gevşetip rahatlatıcı etkisi dolayısıyla bu ad verilmiştir. Solunum yoluyla alındığında önce bir sarhoşluk verir. Eğer

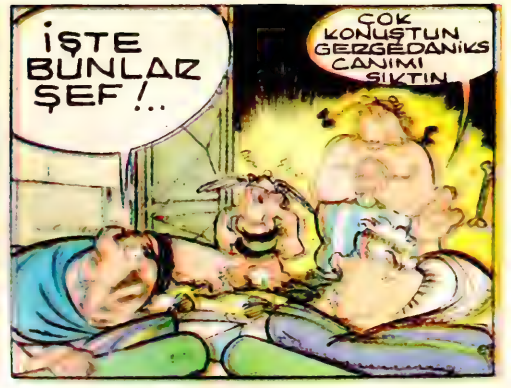

solunum devam ederse bayıltır. Bu özelliğinden dolayı da ameliyatlarda kullanılır. Gülme gazı kimyada "diazotmonoksit" diye adlandırılır.

SİYANÜR NASIL ÖLDÜRÜR?

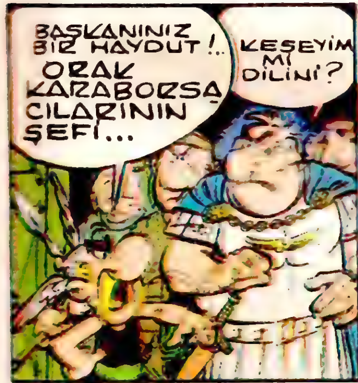
En kuvvetli zehirlerden birisi olan siyanür, uçucu bir asittir. Endüstriden fotoğrafçılığa, boya yapımından tıbba kadar birçok alanda kullanılır. Çok yakıcı değilse de böbrek-

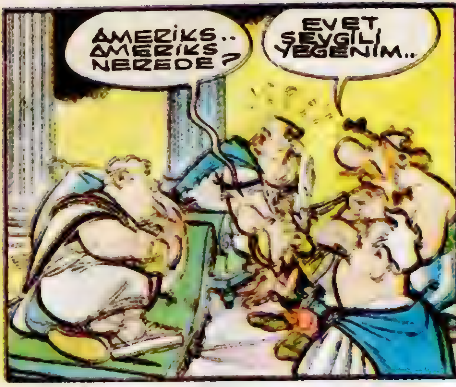
lerin süzme işini durdurarak insanın ölümüne sebep olan bu zehirin, kendine has bir kokusu vardır. Siyanür azotlu bir organik elemanın alkali bir metalle ısıtılması sonucunda elde edilir.

PİRENİN YAŞAMADIĞI YER VAR MI?

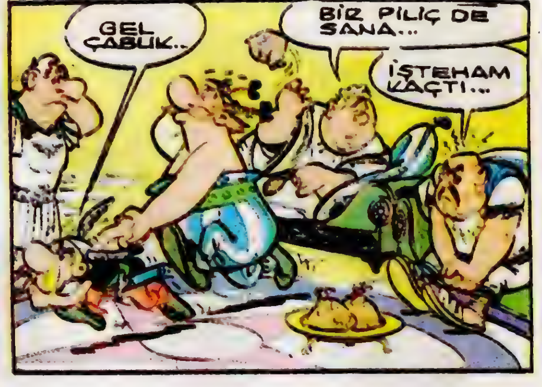
İnsanların, hayvanların kanlarını emerek yaşayan asalak hayvanlar olan pireler, dünyanın her yanında bulu-

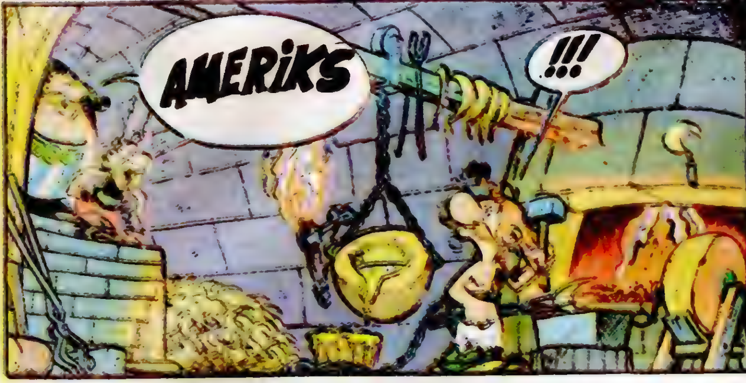

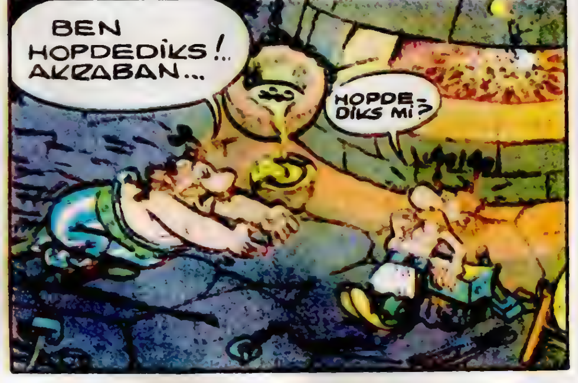
nurlar. Ancak sıcağa dayanamadıklarından Afrika'nın çok sıcak bölgelerinde yaşayamazlar. Yılda 450 kadar yumurta bırakan bu hayvanlar, kuvvetli bacakları sayesinden sıçrayarak hareket ederler ve bir sıçrayışta 30 cm.den fazla mesafa katedebilirler.

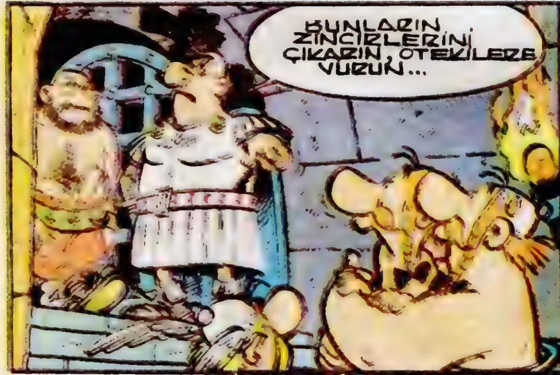

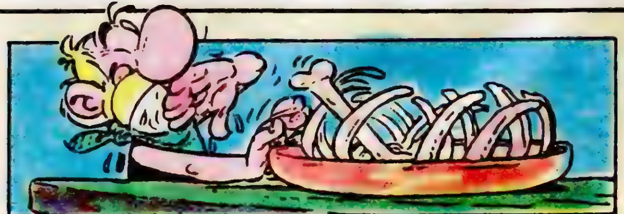

BİR LOKMAYA NE KADAR AĞIRLIK BİNER?

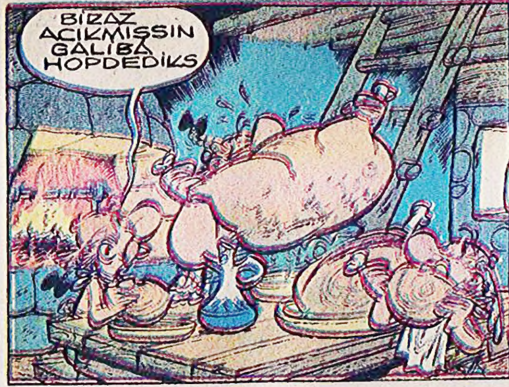
Çenemiz, üzerinde dişlerimizin sıralı bulunduğu altlı üstlü bir kemik parçasıdır. Oynak olan alt çene bir tek kemikten, oynak olmayan üst çene, üç çift, bir tek kemikten meydana gelmiştir. İstediğimiz zaman yukarı aşağı hareket ettirebildiğimiz alt çenemiz sayesinde konuşabilir, besinleri çiğneyebiliriz. Eklemleri sayesinde

büyük bir güce sahip olan çenemizi sıktığımız zaman, ağzımızdaki bir lokmaya 70 kg. ağırlık biner.

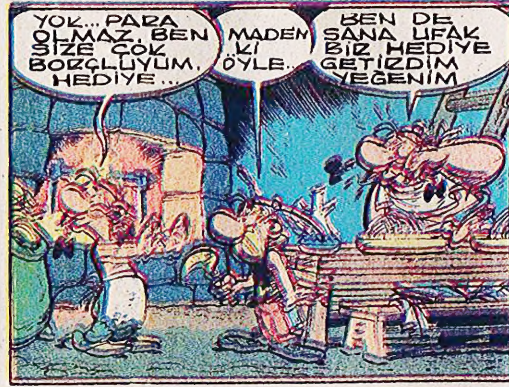

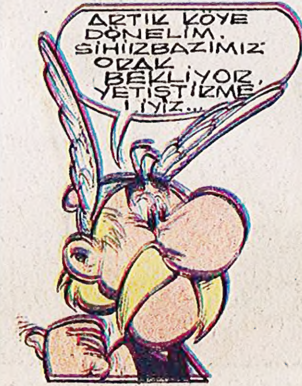

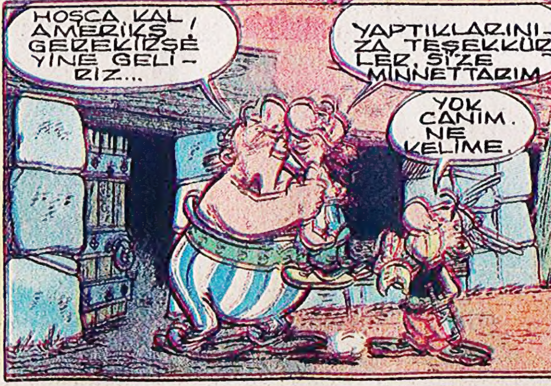

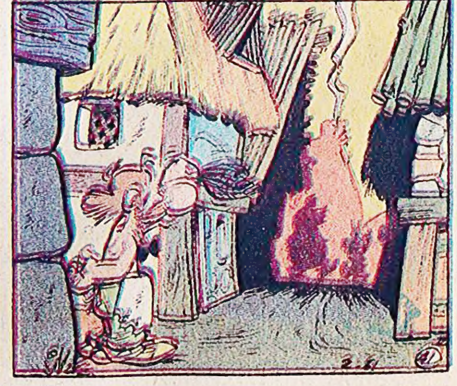

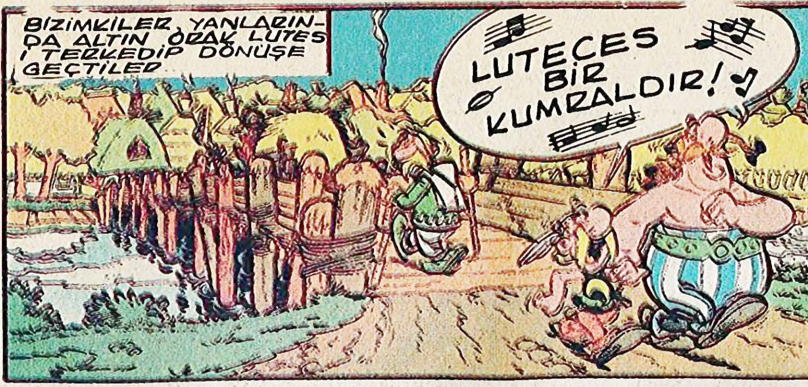

günümüze kadar gelebildi. Fakat müzedeyken, bakteriler tarafından çürüme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Bunun üzerine Paris'e gönderildi. Uzmanlar onu haftalarca röntgen ışınlarına ve kobalt 60 ışınlarına tuttular. Şimdi bu mumya Kahire Millî Müzesi'n-

EYER NEDEN KULLANILIR?

Binek hayvanlarının üzerine rahat ve güvenli bir biçimde oturmayı sağlayan eyer, binici için olduğu kadar hayvan için de önemlidir. Binicinin oturmasını rahatlaştıracak biçimde yapılmış olan eyerlerin iç tarafı da ağırlığın hayvanın sırtına eşit olarak dağılmasını sağlayacak şekildedir. Eyerin alt kısmının temizliği çok önemlidir. Kü-

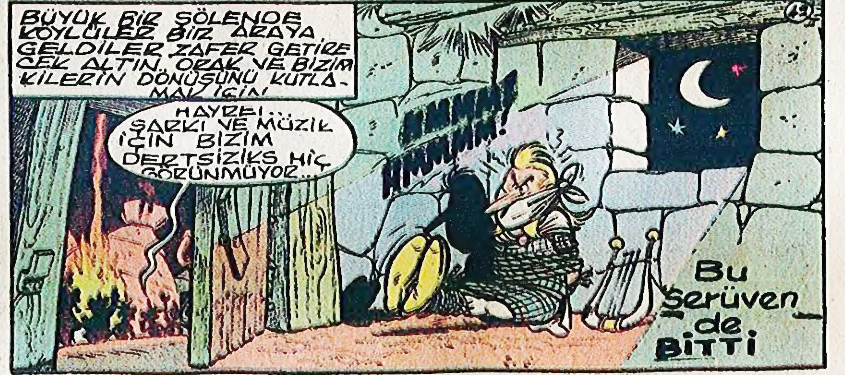

OKSİJENLİ SU NASIL YAPILIR?

Mikrop öldürücü özelliği dolayısıyla yaraların temizlenmesinde kullanılan oksijenli su aslında hidroien peroksit-

likeli ve patlayıcı bir madde olduğundan, çeşitli oranlarda sulandırılmış eriyikleri kullanılır. % 30 oranında sulandırılmışı perhidrol, daha çok sulandırılıp % 3'lük bir eriyik haline gelmişi ise oksijenli sudur.

MUMYALAR ÇÜRÜR MÜ?

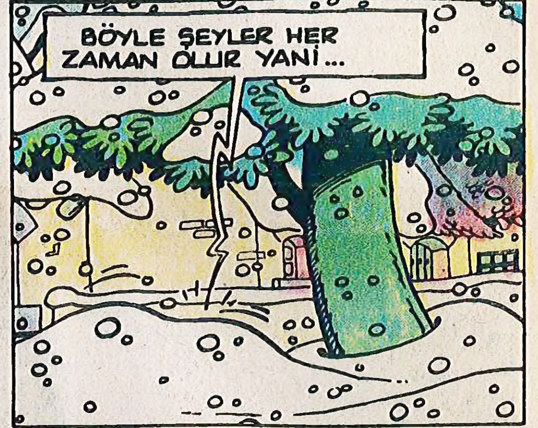
Firavun II. Ramses, İsa'dan

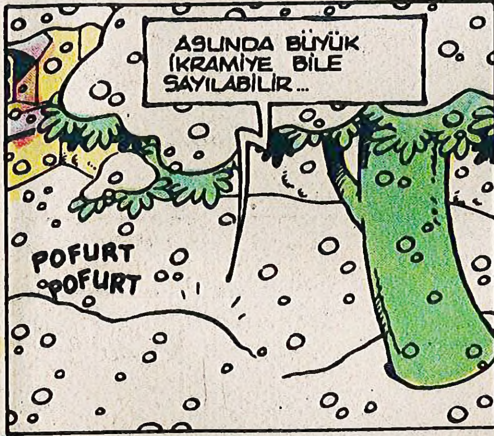
Mumyalanan firavun 3000 yıl

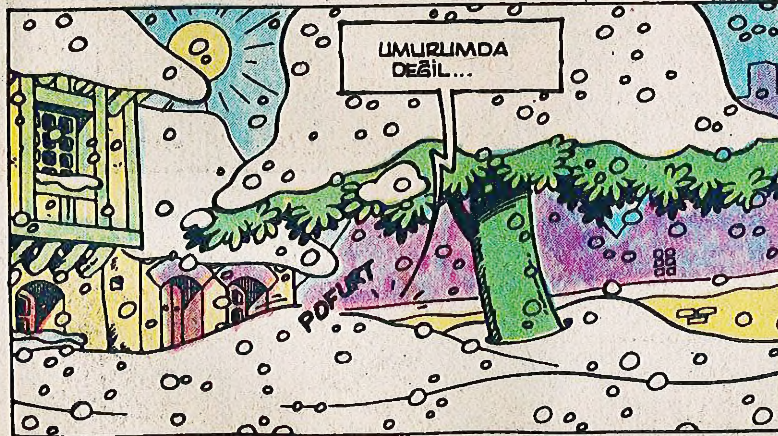
MUCİT MACİT HER YERDE KAR VAR

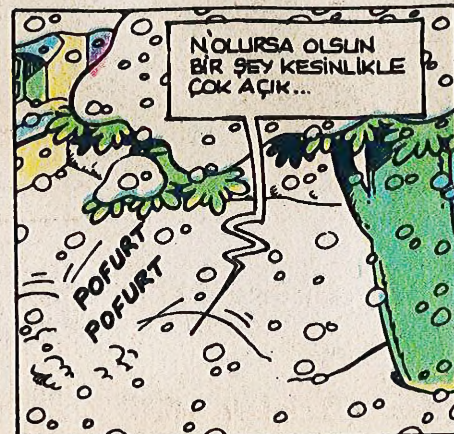

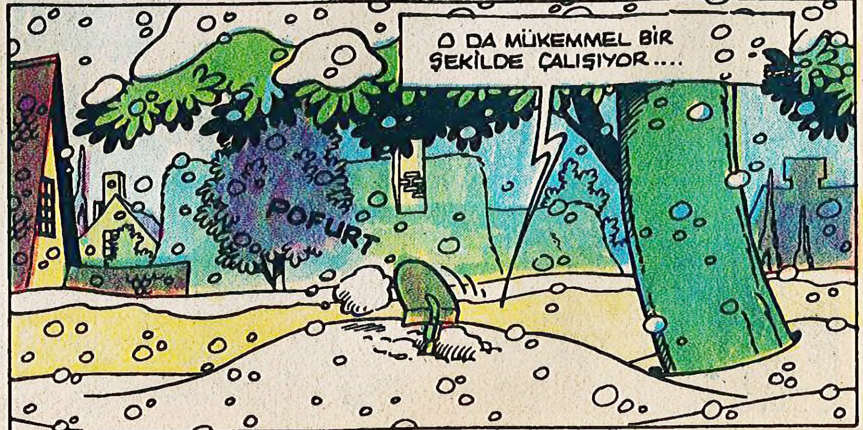

252A

MUCİT MACİT

HER YERDE KAR VAR

SON İCADIM OLAN
KAR MAKİNESİ
MÜKEMMEL ÇALIŞIYOR
DI MI?..

ZZZZZZ

BİTTİ